

Sangglad evaluering – indhold og mål

Slutrapport, december 2023

Sangglad

NORDEA
FONDEN

VIDENCENTER
FOR SANG

Sangens
Hus
Alle har en stemme

Indhold

Indledning	3
Vision.....	4
Resume af kvalitative interviews ved midtvejsevaluering.....	6
Mere sang i børnenes hverdag	6
Metode: Sådan blev midtvejsevalueringen til.....	6
Resume	6
Betydningen af sang for børnene	6
Betydningen af Sangglad for børnene.....	7
Betydning af Sangglad for den pædagogiske praksis i institutionen.....	7
Betydning af Sangglad for den enkelte pædagog	8
Forældrenes reaktion på deltagelsen i Sangglad	8
Sangen og projekt Sangglads betydning for institutionens ledelse.....	8
Videre læsning.....	9
Kvalitative interviews ved slutevaluering	9
Metodeafsnit.....	9
Resume af kvalitative interviews ved slutevaluering	9
Interview med Carlton på 6 år.....	9
Interview med Liv.....	9
Interview med Haakon på 5 år.....	10
Interview med Anja	10
Interview med Freddi på fem år.....	11
Interview med Lærke	11
Refleksion	12
Organisering og drift af Sangglad	13
Referencer.....	14
Bilag.....	15

Indledning

I 2016 bevilgede Nordea-fonden 16.870.197 kr. til at udvikle et program for at få sangens til at stå centralt i danske børnehaver til gavn for 40.000 børn og deres voksne. Projektet har været en stor succes, 52 kommuner og 112 institutioner har været med og har ovenikøbet givet lyst til mere, så der i dag er 112 Sangglade institutioner i Danmark. I 2018 stod det klart, at der manglede en tilsvarende indsats for de mindste (0-3) år, og derfor blev Sangglad mini udviklet med støtte fra Nordea-fonden. Som en positiv, men uventet effekt, har erfaringer og metoder også spredt sig til musikpædagogikken generelt, hvilket bl.a. ses i musikskolernes udbud af aktiviteter.

Projektet afrapporteres i 3 dele: En økonomisk afrapportering, en faglig afrapportering i form af "Sangglad - leg med sang i dagtilbud" samt dette papir, som opsummerer på Sangglads øvrige mål.

Vision

Projekt Sangglads vision er at bidrage væsentligt til glade, kreative børneliv gennem et kvalificeret arbejde med sang og bevægelse.

Mål – og hvordan det er gået

Mål	Delmål	Indikatorer	Kommentar på evt. +/-
1	Mere og bedre sang i børnehaverne	33.600 timer leveret i sangglad af projektledere, kommunikations-medarbejdere og sangkonsulenter	
	Større sang- og musikforståelse	1.700 pædagoger og ledere som har været med i Sangglad 40 sangkonsulenter som har arbejdet med projektet 20 musikskoleansatte som har arbejdet med projektet	
	Bredere kendskab til den danske sangskat blandt børn og voksne	12.264 sangbøger som er delt ud 300 forskellige sange, som er sunget	
2	Udviklet og certificeret 100 sangprofilbørnehaver	96 i projektet 16 dagtilbud har derudover selv finansieret et Sanggladforløb	5 projektinstitutioner har skiftet strategi og er trådt ud af projektet undervejs
	40.000 børn	47.000 børn har været en del af projektet	
	Udviklet stærke lokale og regionale netværk omkring den sangfaglige indsats	665 deltager i netværksmøder 2.392 modtagere af nyhedsbrev	
3	Digitale løsninger der understøtter barnets møde med sang i en bred vifte af nære relationer	1 hjemmeside 9 Sangglad Sådan-videoer 15 pakker udgivet 1 Sangglad Appen	
	Den digitale løsning skal være kendt og brugt af institutionerne og i de private hjem	Hjemmesiden er besøgt 326.311 gange (unikke visninger) Sangglad Sådan - vist 794.841 gange Pakker downloadede 105.416 gange 31.614 downloads fra app	

4	Mere viden og faglighed om børnestemmer	Samlet og dokumenteret i sangglad sådan og i "Sangglad - leg med sang i dagtilbud" og plan for formidling af denne viden i relevante fora. 492.000 timer leveret af de professionelle voksne i dagtilbud	
	Hvordan pædagoger gennem sang og bevægelse kan arbejde med de lovbestemte læreplanstemaer	Find referencer og vidensgrundlag her: https://sangglad.dk/wp-content/uploads/2022/01/sang-og-paedagogiske-laereplaner.pdf Den konkrete omsætning til praksis og metoder findes i bogen "Sangglad - leg med sang i dagtilbud"	
	Denne viden er samlet og delt offentligt via den digitale løsning	Ny hjemmeside Emnet bliver udførligt beskrevet i "Sangglad - leg med sang i dagtilbud"	Det har vist sig, at den bedste måde at formidle denne viden på, er via sangkonsulenterne, samt at bog og papir mange steder er at foretrække frem for en digital løsning.

Resume af kvalitative interviews ved midtvejsevaluering

Dette kapitel resumerer de kvalitative interviews fra midtvejsevalueringen fra 2018.

Mere sang i børnenes hverdag

En evaluering af Stine Isaksen resumeret og bearbejdet af Mette Thue fra Videncenter for sang

Der er mere sang i børnenes hverdag, og det har positiv betydning for børnenes fællesskab, det pædagogiske arbejde og institutionens profilering. Det konkluderer en midtvejsevaluering af projektet Sangglad fra 2018.

Det følgende kapitel er et resume af de væsentligste pointer fra denne midtvejsevaluering. Enkelte afsnit gengives som helhed, men i let redigeret form.

Midtvejsevalueringens fokus var sang og Sangglads betydning for de deltagende institutioner. I evalueringen citeres pædagoger og daginstitutionsledere, der fortæller om, hvordan mere sang i daginstitutionen gør en positiv forskel på en række væsentlige områder.

Evalueringen blev foretaget af Videncenter for sang i 2018 ved Stine Isaksen. Dette afsnit er udarbejdet af Mette Thue fra Videncenter for sang i 2022 på baggrund af omtalte evaluering.

Metode: Sådan blev midtvejsevalueringen til

Midtvejsevalueringen præsenterer konklusioner på en undersøgelse foretaget af Videncenter for Sang, som har til formål dels at undersøge, hvilken betydning Sangglad har for henholdsvis børn, medarbejdere, ledere og forældre tilknyttet Sangglade institutioner, og dels at afdække eventuelle faglige, administrative og organisatoriske u hensigtsmæssigheder i implementeringen af Sangglad med henblik på evt. at justere udrulningen af projektet.

Datagrundlaget udgøres af 10 kvalitative interviews med 5 pædagoger og 5 ledere fra 5 forskellige institutioner. De 5 institutioner er Lyngens Børnehave i Køge, Børnehuset Stige ved Odense, Bakkehuset i Felsted uden for Åbenrå, Børnebakken Øst og Vest i Hjerting ved Esbjerg samt Unoden i Viborg. Institutionerne er valgt, så de geografisk er fordelt over hele landet, hører under 5 forskellige sangkraftcentre og har 5 forskellige sangkonsulenter tilknyttet. De 4 har været med i Sangglad siden august 2017, mens Unoden i Viborg først er startet op 1. januar 2018.

De 5 institutioner er besøgt i perioden fra den 26. februar og frem til den 14. marts 2018, hvor Stine Isaksen fra Videncenter for sang har foretaget kvalitative interviews med ledere og ansatte og efterfølgende skrevet midtvejsevalueringen.

Resume

Betydningen af sang for børnene

Ifølge interviewpersoner fra de fem deltagende institutioner i den kvalitative undersøgelse, har sangen betydning for børnene. Alle interviewpersoner oplever, at sang er værdifuldt for børnene og giver glæde og fællesskab, og en oplever, at sang reducerer det generelle konfliktniveau i institutionen. Flere peger på, at sang bidrager med sproglig stimulation, og at sang hjælper børnene til bedre at kunne udtrykke og forstå følelser. En peger på, at sang har dannelsespotentialer, og at de bruger sangene til at skabe relationer mellem børnene.

Betydningen af Sangglad for børnene

Børnene de går også og synger. Der er skabt noget helt andet – det er der altså. Jeg kan ikke rigtig sætte ord på det eller give eksempler, men det er bare nogle gladere børn.

(leder, Bakkehuset)

De fleste interviewpersoner oplever, at der er meget mere sang i institutionen, og at sangsamlingerne er blevet mere fokuserede og strukturerede efter institutionen er blevet en del af projektet Sangglad. En fortæller, at den spontane sang er blevet en naturlig del af børnenes leg, og at det virker inkluderende og styrker fællesskabet. En oplever, at sang er en anerkendende måde at tilgå børnene, og en leder fortæller, at de voksne har fået mere mod til at prøve nye ting af.

Der er også opmærksomhedspunkter ifølge interviewpersonerne. En pædagog peger på, at det kan være lettere at fange pigerne, og at man skal huske at tilpasse sangsamlingerne til drengenes præferencer. Flere interviewpersoner peger på at det kan være udfordrende for børn med andet modersmål end dansk at synge, mens det for andre tosprogede er godt.

Betydning af Sangglad for den pædagogiske praksis i institutionen

En meget væsentlig ting i vores hus er at det fra at have været mest mig, der har stået for det her, der er det [nu] alle mine kollegaer, der melder på banen, og det [sangaktiviteter] sker også, når jeg ikke er der.... Alle er i gang med at synge, og der er sang i løbet af hele dagen. Både i den her strukturerede tid, men jeg hører simpelthen sang – jeg hører både børn og voksne der synger, jeg hører voksne, der ikke bliver bremset af at man fx går igennem. Før kunne man blive lidt genert over sin egen stemme og det der med at andre voksne hørte at vi sang. Den synes jeg ikke den er der mere. Folk er fordybet af det her og synger med det de nu synger med.

(pædagog, Børnehuset Stige)

Dette citat inkluderer de væsentligste af de punkter, hvor Sangglad tilsyneladende har påvirket den pædagogiske praksis i de enkelte institutioners og pædagogers tilgang til sangen, skriver evaluators i midtvejsevalueringen.

Mange af interviewpersonerne påpeger, at institutionen i forvejen havde et fokus på sang og musik, dog oplever alle, både pædagoger og ledere, at Sangglad har medvirket til at give ny inspiration og sætte sanglige aktiviteter i system. En oplever, at der er kommet mere struktur på sangsamlingerne og kvaliteten er forbedret. En leder påpeger, at der er kommet mere sang i huset i det hele taget.

I evalueringen konkluderes det, at sangkonsulentens og pædagogernes samarbejde om egentlige sangaktiviteter har haft den effekt, at sangen spreder sig, får en større plads i institutionens hverdag, og indgår som en naturlig del af mange andre aktiviteter. Et eksempel kan fx være i form af overgangssange, som man synger, når man skal i gang med at spise, eller også kan sangen optræde som spontan aktivitet initieret af både børn og voksne, når man fx er på legepladsen. En pædagog understreger, at det giver arbejdsglæde.

Betydning af Sangglad for den enkelte pædagog

I evalueringen opsummeres det, at det er kendetegnende for de deltagende institutioner, at ansvar for sangaktiviteterne i højere grad er blevet bredt ud på hele personalet efter de er kommet med i Sangglad. I evalueringen fortolkes dette som en konsekvens af, at pædagogerne er blevet tryggere ved deres stemme og begynder at opfatte den som et virksomt redskab i deres pædagogiske praksis. Flere interviewpersoner beretter om kolleger, der er gået fra at synge med til selv at synge for og lede sangaktiviteter. Evaluator konkluderer, at pædagogerne er holdt op med at skamme sig over egen stemme.

Pædagoger og institutionsledere beskriver samarbejdet med sangkonsulenterne i positive vendinger og værdsætter, at indsatsen er tilpasset den enkeltes kompetencer og interesser. Desuden fremhæves princippet om action learning - det at kompetenceløftet sker i nær tilknytning til den enkelte pædagogs konkrete dagligdagspraksis - som helt afgørende for den positive udvikling.

Forældrenes reaktion på deltagelsen i Sangglad

Ifølge pædagoger og ledere giver mange forældre udtryk for, at børnene synger meget mere derhjemme, efter at institutionen er kommet med i Sangglad. En enkelt interviewperson gør opmærksom på, at iagttagelserne også kan have med forældrenes egen øgede bevidsthed om sang at gøre.

Sangen og projekt Sangglads betydning for institutionens ledelse

Blandt interviewpersonerne oplever en leder, at projektledelsen er god og udtrykker, at netop dette er vigtigt, da deltagelse i et projekt ikke må være en belastning, og det skal være en ressource at deltage.

Midtvejsevalueringen peger på, at det tilsyneladende forholder sig sådan, at i de institutioner, hvor beslutningen om at komme med i Sangglad blev taget af eller tæt på medarbejderne, har stemningen været mere positiv fra starten, mens det kan skabe modstand, hvis beslutningen bliver taget uden at inddrage personalet i nævneværdig grad.

Alle lederne er opmærksomme på den mulighed for profilering, der ligger i Sangglad. En leder nævner, at de har en lang venteliste og at en af grundene kan være institutionens deltagelse i Sangglad.

Selv om Sangglad er vigtig for institutionernes profilering, er synet på selve certificeringen mindre entydigt. Flere er ikke optagede af certificeringen, mens en leder ser certificeringen som et kvalitetsstempel og bevis på, at de som musikprofilinstitution kan det, de siger, de kan.

Midtvejsevalueringen fra 2018 oplister til slut nogle anbefalinger, som projektet i mellemtiden har efterlevet. Fx hjemmeside, musikvideoer til forældre og tilkøbsmoduler til institutioner efter endt projektperiode. Se Sangglad.dk.

Du kan læse hele midtvejsevalueringen med illustrerende citater fra de interviewede pædagoger og institutionsledere på VidencenterForSang.dk

Kvalitative interviews ved slutevaluering

Metodeafsnit

Denne evaluering præsenterer konklusioner på en undersøgelse foretaget af Videncenter for sang, som har til formål at belyse, hvilken betydning sang og Sangglad har for børn og forældre i Sanggladinstitutioner.

I midtvejsevalueringen af Sangglad fra 2018 blev bl.a. betydningen af Sangglad belyst via interviews med pædagoger og institutionsledere samt deres indtryk af betydningen for børn og forældre. Den kvalitative del af midtvejsevalueringen er interessant og afdækker bl.a. betydningen for institutionerne og arbejdet i institutionerne, men kan uddybes angående børn og forældres perspektiver. Derfor fokuseres der denne gang på børn og forældre, som adspørges direkte som interviewpersoner.

Datagrundlaget udgøres af tre interviews med forældre og tre interviews med børn fra i alt tre daginstitutioner.

Institutionerne er geografisk valgt, så de giver et lille resurseforbrug til transport ved indhentning af interviews. Derfor ligger de alle i Midtjylland nærmere bestemt i henholdsvis Skanderborg, Silkeborg og Skive. Til gengæld har de tre institutioner tre forskellige sangkonsulenter tilknyttet. Alle de tre institutioner har været med i projektet Sangglad siden september 2019.

De kvalitative interviews foretages efter en spørgeguide til hhv. børn og forældre, se bilag 1-2. De tre interviewede børn er rekrutteret til interviewene af institutionerne, idet de er blandt de ældste i børnegrupperne, har oplevet Sangglad over længere tid og forventes at kunne huske dette. Der er ingen særlige krav til institutionernes rekruttering af forældre i de tre daginstitutioner. Forældrene er ikke forældre til de interviewede børn.

De tre institutioner er besøgt i perioden 7. marts 2022 til 16. juni 2022, hvor Mette Thue fra Videncenter for Sang har foretaget kvalitative interviews med børn og forældre ud fra semistrukturerede spørgeguides.

Interviewene er formidlet journalistisk, så de kan benyttes direkte og separat på sociale medier. Det vil sige, historierne følger interviewpersonen i stedet for at følge emner. Et resume samt evaluators refleksion over interviewene er udarbejdet eksklusivt til evalueringsrapporten.

Resume af kvalitative interviews ved slutevaluering

Interviewhistorierne forefindes i fuld længde se bilag 3.

Interview med Carlton på 6 år

Det er tydeligt, at Carlton er meget glad for at synge, at han hygger sig med sang og musik både i børnehaven, når han kører hjem og derhjemme. Han forbinder primært sang med glæde og leg. Det er meget naturligt for ham at synge og en integreret del af hans hverdag i børnehaven, da sangen foregår på tværs af aktiviteter i løbet af dagen. Mor og far har også betydning i forhold til Carltons sang- og musikglæde og udfoldelse heraf, om end det tilsyneladende er et andet repertoire, Carlton nyder med familien, men sang og musik stopper ikke, når Carlton forlader børnehaven.

Interview med Liv

Liv beretter om tiden i børnehaven før Sangglad og betydningen af Sangglad, både for deres yngste børn og den afsmittende virkning for deres skolebarn og sangkulturen i deres familie.

Liv er meget positiv i sin beskrivelse af børnenes flittige, impulsive brug af sang i børnehaven både inde og ude, hvor hun synes at opleve, at det bringer glæde og trivsel. Hun oplever også, at sangen skaber fællesskab mellem børnene. Desuden oplever Liv, at sangen er med til at regulere taletid og

rum til alle, idet alle kan tale samtidigt, når man synger. Det kan være en udfordring, når man som Liv har tvillinger, der kæmper om ordet, og den ene er sprogligt længere fremme end den anden.

Sangglad har endvidere skubbet til familiens opfattelse af og brug af sang i hjemmet, og de er glade for, at de med Sangglad er blevet skubbet ud af komfortzonen og nu synger mere derhjemme.

Sanggladsangbogen skaber dialog i hjemmet og mere sang. Sangen i hjemmet støtter endvidere vanskeligheder ved sprogindlæring både for den ene af de yngste, men også for skolebarnet, der ikke selv har deltaget i Sangglad, men som alligevel nyder godt af familiens nye fokus på, at sang kan være et understøttende redskab for sproglære.

Interview med Haakon på 5 år

Haakon kan godt lide skibet, hvor hele børnegruppen kan samles og synge. Følelsesmæssigt udtrykker han sig ambivalent omkring det at synge, men synger straks og glad med, da evaluator starter med at synge sangen *Gravkoen graver* fra Sanggladrepertoiret. Som han siger, er der ikke mange børn, der ikke gider synge, hvilket af evaluator fortolkes som at Haakon oplever sang som en fællesskabsoplevelse, som han egentlig godt kan lide, selv om han som femårig forventeligt ikke er så reflekteret omkring det at synge. Dog oplever Haakon det som naturligt, at de synger derhjemme, og som naturligt, at evaluator spontant og dernæst han selv bryder ud i sang. Så selv om Haakon tilsyneladende ikke udtrykkeligt elsker at synge, så har det betydning, og det er naturligt for ham at synge.

Sanggladskiltet på lågen ind til institutionen bliver et tegn, der kunne indikere, at her synger vi, og vi gør det også udenfor på legepladsen, kort sagt: du befinder dig nu i en Sangglad Daginstitution, og du er 'på syngende grund'. Det betyder formelt, at alle synger, uanset præferencer, ligesom Haakon.

Interview med Anja

Anja oplever at sang skaber glade børn. Hun bemærker, at børnene fortæller om sang og sanggladaktiviteter og ser frem til, at sangkonsulenten kommer på besøg igen. På den måde ser Anja syngende børn som tegn på trivsel.

Hun har noteret sig, at hendes yngste barn har fået et i hendes øjne bemærkelsesværdigt stort ordforråd i overgangen mellem vuggestue og børnehave, og han synger meget, når han leger. Hun oplever derfor, at sang og samtaler om sang skaber sprogdudvikling.

Med projektet Sangglad oplever Anja, at sangen har fået et ekstra løft i børnehaven, og det afspejles også i søskendeflokken, hvor hun oplever, at de to yngste børn, der har deltaget i Sangglad, synger mere hjemme og i højere grad efterspørger musik i bilen. Hun beretter om en dagsaktuel hverdagssituation, hvor sangen har potentiale til at afværge en konflikt eller holde fokus på noget positivt.

I forhold til sangens betydning oplever Anja, at sangen skaber glæde for børnene, og for hende som mor og begejstring blandt personalet. I hjemmet har Sangglad bevirket at familien synger mere, og det er børnenes repertoire, de synger. Anja mener dog ikke, at familien har påvirket andre familiers sangkultur.

Anja oplever, at børn og voksne har fået øjnene op for hvordan gentagelser og dybdearbejde - med en på overfladen enkel sang - kan øge kvalitet af sangen.

Interview med Freddi på fem år

Freddi kan lide at synge og synger nogle gange i børnehaven og ellers med sine venner, tilsyneladende primært en bestemt, med hvem han synger Queen. Han skelner selv mellem yndlingsange fra Sangglad og hans 'rigtige' yndlingsange, som er hits fra Queen.

I børnehaven synger de ifølge Freddi i Muslingeskallen, et overdækket uderum. Han ved ikke, hvad de andre synes om at synge, men 'nogle' synger med, og nogle er generte, mener han. Selv er han kun genert ved at synge, hvis der er publikum.

Det er svært at fornemme, hvor meget sang der er i børnehavens hverdag ud fra Freddis oplevelser, men det er tydeligt, at han værdsætter børnehavens sangsamlinger i Muslingeskallen og hans egne spontane lege med Queens sange med sine ven.

Interview med Lærke

Lærke oplever, at hendes børn i perioder med regelmæssige sangsamlinger og mange besøg af sangkonsulenten i institutionen har talt meget om Sangglad. Hun ved ikke, om de nu har færre sangsamlinger, men har en fornemmelse af, at de nok synger mindre og også har fokus på andre ting ved samlingerne.

Lærke har oplevet, hvordan Sangglad kan støtte pædagogerne i at lege med sang sammen med børnene, og at det var godt. Med Sangglad fandt de en form og ramme, der virkede for dem. Hun håber de vil gøre det meget mere.

Skolen har også brugt Sangglads repertoire ved morgensamlinger, og børnehavebørnene har oplevet styrken og fællesskabet, når de mestrede at synge med de store. Her oplever Lærke, at der er et stort potentiale i sang og Sangglad. Hun finder det oplagt i landsbyer med en skole og en daginstitution, fordi hun mener sang er nemt at bruge som fællesskabsdanner og til at bygge bro mellem overgange, hvis man først har fået øje på det.

Som familie mener hun ikke, de er repræsentative, da hun er delvist udøvende sanger og sang og musik er et naturligt og integreret udtryk i hverdagens aktiviteter i familiens dagligdag. Til gengæld er hendes barn optaget af Queen, og hun bemærker, at hans musiceren med venen Freddi kan blive ekskluderende for andre børn pga. det høje niveau. Derfor mener hun, de voksne er vigtige i leg med sang, så fællesskabet gennem sang kommer til at omfatte alle.

Lærke mener, at børn skal synge og de voksne skal hjælpe, så fællesskabet gennem sang ikke bliver ekskluderende, men udfolder sit potentiale som fællesskabsdanner. Så kan sang blive en rød tråd fra vuggestue til skole og lette overgange fra vuggestue til børnehave og til skole. Lærke mener, at alle potentielt set skulle lege med sang og musik hele livet og derigennem få et naturligt forhold til at udtrykke sig gennem sang og musik.

Refleksion

De seks kvalitative interviews peger samlet på, trods det meget lille empiriske grundlag, at Sangglad kan skabe mere sang, og at sangen kan skabe fællesskab, trivsel og glæde, øge børnenes ordforråd, deres selvværd og kan give mestringsoplevelser. Leg med sang som i Sangglad opleves som havende potentiale som den røde tråd i børns liv på tværs af institutioner – potentielt set hele livet.

To af tre vokseninterviews bevidner, hvordan Sangglad kan bruges til sprogstimulering, idet de voksne oplever, at sange og remser gør det naturligt og nemmere for børn at udtale svære ord. Alle familier er blevet påvirkede af sangglad på forskellig vis. Alle interviewede synger derhjemme, og for nogle er det nyt. Nogle synger Sangglads repertoire, mens andre har flere repertoarer. I en familie, hvor sang i forvejen fylder meget, har de oplevet gensidig udveksling, når barnet kommer hjem og lærer forældrene fagter. De oplever, at hans selvtillid vokser, når han mestrer noget, som han kan lære andre.

Det er interessant, at et barn oplever, at nogle børn er generte ved at synge, for hvor kommer stemmeskam fra? I det moderne, vestlige samfund er der i dag af forskellige historiske og kulturelle årsager særlig risiko for at udvikle en negativ eller skamfuld opfattelse af lyden af egen sangstemme.¹ Stemmeskam kan udvikles, alle steder hvor det ikke er naturligt at bruge sangstemmen og selv synge, og børnene kan blive bærere af følelsen over at skamme sig ved egen stemme, hvilket kan hænge ved langt ind i voksenlivet.

Interviewene peger på, at nogle børn i en institution, hvor man muligvis har sluppet ideerne og strukturen fra Sangglad, kan være generte ved at udtrykke sig med egen stemme. Interviewene peger også på, at Sangglad, når projektet tilsyneladende er fuldt integreret, tilsyneladende bevirker, at nogle børn synger mere, mens andre børn blot finder sang naturligt. Interviewene viser også, at i institutioner og familier, hvor sang er en integreret del af hverdagen og de daglige aktiviteter, kan sang blive et naturligt udtryk, som skaber fællesskab, glæde, trivsel, selvværd og giver mestringsoplevelser.

Et forældreinterview påpeger et stort potentiale og inspirerer til at leg med sang, som i Sangglad, kan bruges som en rød tråd i børns liv fra vuggestue og til skole – principielt hele livet - som forælderen foreslår.

1 Schei, Tiri Bergesen og Edvin Schei (2017): 'Voice Shame: Self-censorship in Vocal Performance.' The Singing Network, s. 1-10. <https://journals.library.mun.ca/ojs/index.php/singingnetwork/article/view/1813>

Organisering og drift af Sangglad

Pædagoger har været engagerede og har oplevet Sangglad som meningsfuldt. Den største udfordring har været håndtering af udskiftning i personalet samt COVID-nedlukninger. Vi har derfor gennem hele forløbet lagt vægt på en meget smidig organisering, tilpasset de lokale forhold. Det er lykket i så høj grad, at kun 4 ud af de 100 institutioner har valgt at afslutte forløbet før tid.

Sangkonsulenterne er den absolutte nøglegruppe, hvis høje faglighed er helt afgørende for at skabe udviklingen i praksis og hele tiden sikre fokus på det endelige mål, nemlig glade og kreative børneliv gennem sang. Antallet af sangkonsulenter, som har været involveret i projektet, har været betydeligt højere end først forventet, pga. den store geografiske spredning og de mange år sangglad har været i gang. Dette har haft 2 konsekvenser: Vi har brugt mange midler på opkvalificering og kvalitetssikring, men samtidig har det givet os mulighed for at samarbejde med 12 musikskoler og vi har derved også bidraget til kompetenceløft i deres personalegruppe.

Lokale styregrupper har været vigtige i forhold til den gode dialog mellem projektet og institutionen. Der har særligt været fokus på gode ramme, langsigtede mål og håndtering af uforudsete udfordringer.

Daginstitutionsledere: Projektet forankres enten af en leder eller en kontaktpædagog. Det er en klar erfaring, at de steder, hvor lederen tager et tydeligt ansvar, får vi både et bedre slutresultat og en bedre proces.

Lokal projektledelse har været varetaget af Sangkraftcentre, musikskoleledere eller Sangens Hus. Ved at have en lokal projektledelse, styrker vi de gode relationer mellem de lokale aktører.

National projektledelse: Det har været en stor og meget kompleks opgave at lede Sangglad. Projektet har bidraget til at modne Sangens Hus som projektorganisation både hvad angår planlægning, faglig udvikling, kommunikation, økonomistyring og samarbejde med private og offentlige institutioner.

Advisory Board: Der var stor velvilje i at deltage i AB, og deltagerne bidrog især i starten med mange vigtige perspektiver i forhold til at kvalificere indsatsen. Da projektet gik ind i en mere driftsorienteret fase, valgte AB at nedlægge sig selv i tiltro til, at Sangens Hus var på rette spor.

Nordea-fonden har både før og under projektet spillet en afgørende rolle for projektets succesfulde gennemførelse - ikke kun gennem donationer, men også gennem værdifuld dialog og rådgivning og en stor vilje til at tilpasse projektet løbende til de ændrede forhold.

Referencer

Nationalt Center for Skoleforskning (2018). *Sangglad evaluering, rapport nr. 1, marts 2018* (midtvejsevaluering). DPU, Aarhus Universitet. Lokaliseret på videncenterforsang.dk: [Evaluering af Sangglad - Videncenter for sang](#)

“Sang, musik og de pædagogiske læreplanstemaer”. Lokaliseret på sangglad.dk: [sang-og-paedagogiske-laereplaner.pdf \(sangglad.dk\)](#)

Schei, Tiri Bergesen og Edvin Schei (2017). “Voice Shame: Self-censorship in Vocal Performance.” *The Singing Network*, s. 1-10. Lokaliseret: <https://journals.library.mun.ca/ojs/index.php/singingnetwork/article/view/1813>

Hjemmesider

www.sangglad.dk

www.videncenterforsang.dk

www.sangenshus.dk.

Bilag

Bilag nr. 1 Semistruktureret spørgeguide til børn

Hvem

- Synger I nogle gange her i børnehaven?
- Bare dig - eller hvem er med?
- Kommer x [sangkonsulent] og synger med jer?

Hvad

- Hvad synger I så?
- Hvad sker der så?
- Er det også sådan, når x [sangkonsulent] ikke er her?
- Hvad synger I så?
- Hvad sker der så?

Hvor

- Synger du/I et særligt sted?
- Synger I andre steder?/ Hvor kan man egentlig synge henne?

Hvornår

- Hvornår synger I?
- Synger du når du er sammen med de andre?
- Synger du når du er alene?
- Er det vigtigt at være alene/sammen med andre når du synger?

Hvordan

- Hvad gør du, når du synger?
- Kan du vise mig, hvordan I synger?

Og hvad så?/hvordan føles det?

- Hvad synes du om at synge?
- Hvordan har du det, når I synger?
- Hvordan føles det i maven/hovedet/armene/benene når du synger?
- Hvordan føles det i maven/hovedet/armene/benene når du ikke synger?
- Bruger du andet end munden når du synger? Hvad med fødderne/hænderne?

- Kan man synge hvis man er glad? Overrasket? Bange? Sur? Ked? Vred? Skuffet?
- Når du synger, hvordan føles det så mest?
- Når du synger, ændrer det så dine følelser - altså glad/vred

Hvordan/de andre børn

- Hvad gør de andre børn, når I synger?
- Hvad tror du, de andre børn synes om at synge?
- Er der nogen, der ikke kan sige så meget, som godt kan synge?

Hvor/hjemme

- Synger du andre steder end i børnehaven?
- Kender din mor eller din far nogle af de sange I synger her?
- Hvordan har de lært dem?
- Synger I sammen?
- Hvordan kan I huske sangene (derhjemme)? Kigger I på noget, når I synger?

Hvorfor

- Hvorfor synger I egentlig?
- Synes du man skal synge?
- Hvorfor synes DU, man skal synge?

Bilag nr. 2 Semistruktureret spørgeguide til forældre

Fakta

- Fornavn?
- Forælder til dreng/pige?
- Barnets alder?
- Hvor længe har barnet gået her i børnehaven?

Hvem

- Hvad er din fornemmelse af sang og sangaktiviteter her i børnehaven?
- Hvem synger?
- Hvornår?
- Har det altid været sådan?
- Oplever du en forskel på sangkulturen i huset før Sangglad - og nu?

Hvad

- Hvad oplever du, at det betyder for børnene, at de synger i børnehaven?
- Hvad betyder det for dig som forælder, at børnene synger i børnehaven?
- Hvad tror du, at sangen her i børnehaven betyder for de andre forældre?

Hvordan

- Har du oplevet, at sang kan bidrage med noget her i børnehaven? Evt. hvad?
- Kan sang løse udfordringer? Evt. hvilke?
- Har du oplevet, at sang har bidraget med noget, der ellers syntes svært?

Hvad så

- Påvirker Sangglad og sangkulturen i børnehaven
 - dig som forælder? Evt. hvordan?
 - jer som familie? Evt. hvordan?
 - har børnehavens Sangglad-kultur påvirket jeres families sangkultur?
 - har jeres families sangkultur påvirket andre?

Hvorfor

- Synes du børn skal synge? Hvorfor?
- Kan de ikke bare klare det selv?
- Hvis du skulle opsummere alt det her vi har talt om ift. sang og sangglad, hvad ville du så sige:

Fakta fra institutionen

- Siden hvornår har I været med i Sangglad?
- Hvilken sangkonsulent/konsulenter har I haft?

Sangglad samler og giver fælles sprog

Mette Thue, Videncenter for sang

”Jeg synes børn skal synge, fordi deres sprog bliver udviklet og børnene får kendskab til andre ord, som de måske ikke bruger i hverdagen, og så får man en snak om, hvad ordene betyder. Så børnenes ordforråd bliver udviklet gennem sang”, siger Anja, der er mor til to i en Sanggladbørnehave. Hun oplever også, at sang giver glæde. Interviewet med Anja er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad.

Anja har en dreng på 4 år og en pige på 6 år, der begge går i børnehaven. De har deltaget i Sangglad i hhv. et og to et halvt år. Anja har desuden en datter, som gik i børnehaven før projektet Sangglad, og dermed kan Anja berette om hendes oplevelser af forandringer i børnehavens sangkultur, som hun tillægger Sangglad.

Sang giver glæde og sprog

”Vi kan mærke derhjemme, at vores børn ser meget frem til, at der er projekt Sangglad. De nævner ofte, når de kommer hjem, at de har haft Sangglad, og det er med stor begejstring og glæde”, fortæller Anja og tilføjer, at de også har været meget glade for sangkonsulenten, der er tilknyttet børnehaven igennem projektet.

Jeg spørger ind til hvilken forskel sangkonsulenten har været med til at skabe, og Anja fortæller:

”Mine børn kan rigtig mange sange, men det er især den mindste, jeg er imponeret over. Nu har han gået i børnehaven i et år, og jeg er imponeret over hans ordforråd. Når han leger, kommer der oftest en sang. Derhjemme synger han rigtig meget. Jeg ved ikke, om han synger meget oppe i børnehaven, men når han kommer hjem og leger, så hører vi ofte, at han synger små brudstykker af sange, og det kan også være, der kommer en hel sang. Her fra morgenstunden, da jeg gav ham tøj på, begyndte han at synge sangen jeg er en lille undulat. Jeg har lagt mærke til, at især han, blandt mine børn, virkelig har fanget det der med sangen”, siger hun.

Mere sang med Sangglad

Da jeg spørger til, om Anja oplever forskelle i børnehavens sangkultur fra før og efter Sangglad, svarer hun: ”Jeg synes altid, vores børn har sunget og har været glade for at synge. Jeg kan også høre og se på billeder fra børnehaven, at de altid har været aktive med at synge og at lave instrumenter. Også da vores ældste datter gik her før Sangglad, men det er som om sangen har fået lidt ekstra med Sangglad, siger hun og fortsætter:

”Mine to yngste børn, som går i børnehaven nu, hvor der er Sangglad, de synger mere hjemme, end min ældste datter gjorde. De yngste efterspørger også oftere, at vi skal sætte musik på i bilen. Jeg synes egentlig også, at min yngste er god til at fange teksten. Lige nu har han to voksensange, han efterspørger, og så går han og synger dem. Det gjorde de andre ikke”, siger hun.

Bedre sprog for børnene

Jeg spørger ind til, hvad hun mener sang betyder for børnene, og hun siger:

”Sang og musik giver glæde, men jeg kan også høre det på sproget, især på min yngste, som er startet her. Hans sprog er blevet nuanceret hurtigere, frem for den mellemste, som også går i børnehaven nu. Den mellemste har altid haft et nuanceret sprog. Min yngste har hurtigere fundet flere ord og fyldord, og nogle gange bliver jeg overrasket over de ord han kommer med. Jeg har lagt mærke til min yngste i skiftet fra dagplejen og over i børnehaven. Jeg ved godt, at der også er et skifte i udviklingstrin, men jeg synes, det er meget tydeligt for mig, at hans sprog har udviklet sig”, siger hun.

Begejstring hos de voksne

Da jeg spørger Anja til, hvad det betyder for hende som forælder, at børnene synger, svarer hun:

”Jeg synes det er dejligt at børnene synger eller fortæller om det. For mig er det også en målfaktor for, at mit barn er godt tilpas og har det godt”, siger hun.

Om hendes fornemmelse for, hvad sangen betyder for de andre forældre, siger hun:

”Jeg tror, at vi er meget forskellige som forældre, og at nogle forældre tænker, at det er en del af børnehaven og andre lægger mere værdi i det. Jeg blev enormt glad, da jeg hørte, at vi skulle have projekt Sangglad. Jeg tænkte bare, at musik og sang gør noget godt for vores børn, det skaber glæde og giver et kendskab til mange forskellige sange. Så det blev jeg rigtig glad for at børnene og hele institutionen skulle være en del af. Jeg synes også, jeg har mærket begejstringen fra personalegruppen over, at de fik Sangglad. Nu sidder jeg også selv med i bestyrelsen, men det virker til at Sangglad også har stor betydning for personalet”, siger hun.

Jeg spørger ind til, om det også har påvirket hende, og hun fortæller, at det påvirker hende følelsesmæssigt. Hun siger:

”Jeg kan se, at det påvirker mine børn positivt, og så påvirker det også mig. Jeg bliver glad over, at mine børn får nogle gode oplevelser igennem Sangglad og bliver enormt glad over sangkonsulentens engagement. F.eks. sendte hun et gækkebrev til børnene, og så fik de et rytmeæg, fordi de gættede, at gækkebrevet var fra hende”, fortæller hun.

Hun fremhæver sangkonsulentens engagement og ejerskab over projektet, og at hun netop har gjort noget ekstra, der har skabt tillid hos børnene.

”Hun skal have kæmpe ros. Børnene snakker også om det, når hun ikke er her, så det har stor betydning for dem”, siger hun.

Jeg spørger, om hun har oplevet, at sang kan bidrage med andet, og hun svarer: ”Jeg tænker at sang bidrager til, at man samles og at man har et fællessprog igennem sangen”.

Mere sang hjemme

Vi kredser om betydningen af Sangglad og om hvorvidt, det også har påvirket familien, og Anja fortæller:

”Der er kommet mere sang hjemme hos os. Børnene synger mere, og jeg synes også de kommer med nogle sange, vi som forældre har glemt en smule. De fortæller med glæde om Sangglad, og det smitter også af på familien”, siger hun.

Jeg spørger, om det også påvirker deres sangkultur i familien:

”Ja det tror jeg faktisk det har. Det er ikke lige noget jeg har tænkt over, men vi synger med børnene, når de synger. F.eks. i morges da min søn fortæller om den lille undulat og begynder at synge, så synger vi sangen sammen og får en hyggelig stund med det. Så kan det godt være, at bukserne driller lidt, men det glemmer man, for fokus er et andet sted”, siger hun.

Hun fortæller uddybende, at sangvalget er børnenes. Hun mener dog ikke, at de som familie har påvirket andre familiers sangkultur, for de børnefamilier de omgås, kommer typisk fra samme institution.

Udvikling og glæde

Når Anja skal opsummere sit syn på Sangglad, siger hun:

”Jeg synes det at børn og voksne bliver hjulpet lidt på vej til at få øjnene op for, at det ikke bare er lille Peter edderkop, men at der også er en rytme bag sangen. Eller at man kan synge den samme sang med en anden rytme, at de får øjnene op for, at tingene ikke er, som man ser dem, men man

kan godt udvikle dem. Og så har mine børn bare været enormt glade for at synge. Det har virkelig givet mine børn noget positivt, det synes jeg bestemt, det har”, siger hun.

Baggrund for interviewet

Videncenter for sang har interviewet tre børn og tre forældre i foråret 2022 fra tre forskellige midtjyske børnehaver. Børnehaverne har alle deltaget i Sangglad siden september 2019, og børnehaverne har siden da haft hver sin sangkonsulent tilknyttet. Interviewene er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad, som supplerer den omfattende midtvejsevalueringen fra 2018. Sangglad.dk er udviklet af Sangens Hus med støtte fra Nordea-fonden.

Læs hele evalueringen <https://videncenterforsang.dk/evaluering-af-sangglad>

Jeg elsker at synge

Mette Thue, Videncenter for sang

”Jamen jeg kan godt lide at synge. Jeg elsker at synge”, siger Carlton på seks år, da jeg spørger ham, hvorfor han synes, man skal synge. Senere fortæller han, at hans fødder og arme også godt kan lide det.

Interviewet med Carlton er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad. Carlton er med sine seks år et af børnehavens ældste børn og har derfor deltaget i projektet Sangglad i to et halvt år.

Carlton fortæller, at Bente, sangkonsulenten, der er tilknyttet børnehaven via projektet Sangglad, tit kommer og synger med børnene. Så synger de alle sammen. Når hun ikke er der, så synger de også fortæller Carlton:

”Ja, så kan nogle af os huske sangene. Så synger vi de samme sange mange gange. Nogle gange tager vi nogle lege”. Han fortæller glad, hvordan de synger, klapper f.eks. bevæger sig rundt i ring.

Når børnene synger, er de ofte i danserummet, fortæller Carlton og tilføjer, at de også nogle gange synger i gangen. Han kan både synge sammen med andre børn og alene. Faktisk har han lavet en lille sang. Det har hans far også. Carlton fortæller også om gode oplevelser med at høre musik, når de kører i bil sammen.

Sang og følelser

Da jeg spørger Carlton, om han har tænkt på, hvordan han har det, når han synger, svarer han: ”Jeg synes det er megasjovt, og jeg kan godt lide at synge. Jeg kan lide det inde i mine ører”. Han fortæller om stemmen og forskellige instrumenter, som han kan lide at høre.

Jeg spørger, om han har tænkt over, hvordan det føles i armene og benene, når han synger. ”Det har jeg godt tænkt over, og det kan jeg godt lide”, svarer han og tilføjer: ”Mine fødder kan faktisk godt lide musik. Og armene. Jeg ved det, for nogle gange kan jeg mærke det. Så begynder jeg bare at synge, og mine fødder danser rundt”.

Vi taler om, hvorvidt man kan synge, når man f.eks. er glad, bange eller vred. Det mener han godt, man kan. Jeg spørger, om han har tænkt over, om det kan ændre ens følelse, når man synger, hvis man f.eks. er vred. Han svarer:

”Jeg plejer ikke at være særlig ked af det, når jeg synger. Jeg plejer at være glad. Og det er også virkelig sjovt at synge, jeg kan godt lide det”.

Jeg spørger ind til de andre børn, og han siger: ”De andre børn synger også med, de kan også lide at synge”.

Hvordan kan du vide det?

”Fordi de synger med. Fordi der er en hel masse der synger med, og de kan også lide legene”, fortæller han.

Synger hjemme

Carlton fortæller, at han også synger derhjemme, de har masser af musik, de lytter til. Hans mor kender også til sangene fra børnehaven, fordi han synger dem for hende, men han mener ikke, hun kan synge med.

Jeg spørger ham, hvordan han kan huske sangene, og han siger: ”Jeg kan huske noget om, hvordan de siger det med at lave de der stemmer. Nogle gange som en robot-stemme og som en julemand-stemme”.

Hvorfor synge?

Jeg prøver sammen med Carlton at indkredse, hvorfor han synes, man skal synge, og han siger:

”Nogle gange synger vi [i børnehaven] bare for at hygge os. Jeg er også nogle gange oppe at høre musik. Nogle gange synger vi, når vi klæder os ud med kostume, og nogle gange synger vi sange, som kun grøn stue kender”, fortæller han.

Jeg spørger ham til slut direkte, hvorfor han synes, man skal synge, og han svarer:

”Jamen jeg kan godt lide at synge. Jeg elsker at synge”.

Baggrund for interviewet

Videncenter for sang har interviewet tre børn og tre forældre i foråret 2022 fra tre forskellige midtjyske børnehaver. Børnehaverne har alle deltaget i Sangglad siden september 2019, og børnehaverne har siden da haft hver sin sangkonsulent tilknyttet. Interviewene er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad, som supplerer den omfattende midtvejsevalueringen fra 2018. Sangglad.dk er udviklet af Sangens Hus med støtte fra Nordea-fonden.

Læs hele evalueringen <https://videncenterforsang.dk/evaluering-af-sangglad>

Synger »når jeg har en legeaftale«

Mette Thue, Videncenter for sang

”Jeg synger mest, når jeg er sammen med mine venner”, fortæller Freddi på fem år, som både kender Sangglad-sange og synger Queen, når han har en legeaftale med en særlig ven.

Interviewet med Freddi er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad. Freddi er fem år og et af institutionens mellemste børn, som har deltaget i projektet Sangglad i to et halvt år dog med coronapausen.

Freddi fortæller, at de nogle gange synger i børnehaven. ”Det er de voksne, der synger, og så skal børnene synge med”. Jeg spørger om de så gør det, og han siger: ”Nogle af dem. Ikke alle. Nogle er lidt generte”.

Han ved ikke hvorfor, men han er ikke genert over at synge. ”Kun hvis der er publikum”, tilføjer han. Børnene har optrådt for forældrene ved Sanggladcertificeringen.

Cykelsange og Queen

Når sangkonsulent Stine kommer, så synger de også. ”Vi synger i hvert fald Jeg er så glad for min cykel, Mariehønen Evigglad, og Jeg ved en lærkerede”. Jeg spørger til hvilken sang, der er hans yndlingsang, og han fortæller, at han har flere repertoarer:

”Min yndlingsang i Sangglad er Jeg er så glad for min cykel, men min rigtige yndlingsang er We Will Rock You og Another One Bites the Dust, siger han med den sødeste udtale.

Vi taler lidt mere om sangene i børnehaven, og Freddi fortæller, at de f.eks. laver ”fagter med armene” til Jeg ved en lærkerede. Når de synger i børnehaven, foregår det i Muslingskallen, et overdækket uderum, og ifølge Freddi ikke andre steder. Jeg spørger ind til hvornår, de synger, og Freddi svarer: ”Det er ikke lige, når jeg er kommet i børnehaven”.

Jeg spørger, om han synger mest alene eller sammen med nogen, og Freddi siger: ”Jeg synger mest, når jeg er sammen med mine venner”. Han synes: ”Det er dejligt og sjovt” at synge. Han mener, man kan synge uanset hvordan, man har det, og når man synger: ”Så føles det bare dejligt”. Han ved ikke, hvad de andre børn synes om at synge, men de synger med.

Hjemme og med mine venner

Jeg spørger Freddi om han synger andre steder end i børnehaven, og han svarer: ”Ja der hjemme og med mine venner, når jeg har en legeaftale”.

Han synger også sammen med sin mor, som kender et par af sangene fra børnehaven, Jeg er så glad for min cykel og Jeg ved en lærkerede. Men når han leger med sin ven, synger de We Will Rock You og Another One Bites the Dust.

Baggrund for interviewet

Videncenter for sang har interviewet tre børn og tre forældre i foråret 2022 fra tre forskellige midtjyske børnehaver. Børnehaverne har alle deltaget i Sangglad siden september 2019, og børnehaverne har siden da haft hver sin sangkonsulent tilknyttet. Interviewene er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad, som supplerer den omfattende midtvejsevalueringen fra 2018. Sangglad.dk er udviklet af Sangens Hus med støtte fra Nordea-fonden.

Læs hele evalueringen <https://videncenterforsang.dk/evaluering-af-sangglad>

Sangglad, står der på lågen

Mette Thue, Videncenter for sang

”Nogle gange går vi også udenfor. Der er et særligt sted. Det er på skibet”, siger Haakon, da jeg spørger ham, hvor de synger henne i børnehaven.

Interviewet med Haakon er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad. Haakon er med sine fem år et af børnehavens mellemste børn og har dermed deltaget i projektet Sangglad i halvandet år.

Synger inde og ude

Jeg ankommer til børnehaven og går ind gennem lågen med sanggladskiltet og hen over en flot og spændende legeplads for at møde Haakon, som jeg skal tale med indenfor. Men det viser sig, at legepladsen er et godt sted at forså sangens betydning for Haakon og muligvis for hele børnehaven.

Haakon fortæller, at hele gul gruppe synger, og nogle gange kommer de andre grupper også og synger med. Det er Anja, sangkonsulenten, der besøger børnehaven i forbindelse med projektet Sangglad.

Jeg spørger Haakon, hvor de er henne, når de synger, og han siger: ”Der er et særligt sted indenfor, men nogle gange går vi også udenfor. Der er et særligt sted”, gentager han og fortsætter: ”Det er på skibet. Det er et lidt stort skib. Alle i gul gruppe kan være oppe på skibet”, fortæller han og lover at vise mig skibet ude på legepladsen om lidt.

Jeg spørger ham, om det er vigtigt at være sammen eller bedre at være alene, når man synger? Han svarer: ”Det er bedre at være med de andre, fordi så er man ikke alene”.

Lidt dejligt at synge

Haakon synes ikke han er så god til at synge, men bliver glad og overrasket og synger aktivt og meddigtende med, da jeg synger en af sangene fra sanggladsangbogen, Gravkøen graver. Han udtrykker både, at han ikke så godt kan lide at synge, men også at det er ”lidt dejligt”.

Jeg spørger ham, hvordan han har det, når han synger, og han svarer: ”Det går lidt godt”. På spørgsmålet om hvad han tror, de andre børn synes om at synge, svarer han: ”Der er nogle, der ikke gider at synge. Der er virkelig mange der godt gider at synge. Der er ikke så mange, der ikke gider at synge”.

Jeg spørger Haakon, om han synger derhjemme, og han svarer: ”Ja da” og fortæller, at hans far og mor også synger. Sammen med sin mor og far synger han nogle andre sange end i børnehaven.

Til slut går vi ud på legepladsen, hvor Haakon stolt viser mig skibet, hvor de synger og skibets mange detaljer. Da jeg går, lægger jeg igen mærke til lågen med sanggladskiltet, det første og det sidste indtryk fra børnehaven: ”Sangglad Daginstitution”, står der. ”Certificeret 2021”. Skiltet kunne indikere, at man er ’på syngende grund’, hvor alle synger uden hensyntagen til præferencer, ligesom Haakon.

Baggrund for interviewet

Videncenter for sang har interviewet tre børn og tre forældre i foråret 2022 fra tre forskellige midtjyske børnehaver. Børnehaverne har alle deltaget i Sangglad siden september 2019, og børnehaverne har siden da haft hver sin sangkonsulent tilknyttet. Interviewene er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad, som supplerer den omfattende midtvejsevalueringen fra 2018. Sangglad.dk er udviklet af Sangens Hus med støtte fra Nordea-fonden.

Læs hele evalueringen <https://videncenterforsang.dk/evaluering-af-sangglad>

Sangglad giver fællesskab, sprog og glæde

Mette Thue, Videncenter for sang

”Vi er som forældre blevet skubbet ud af vores komfortzone i forhold til sang, og det er rart. For vi kan mærke, at det også skaber noget for børnene. Og det var ikke sket uden sangglad”, siger Liv, der også fortæller om, hvordan Sangglad støtter fællesskab og sprog både i daginstitutionen og derhjemme. Interviewet med Liv er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad.

Da Liv efter en længere snak bliver bedt om at opsummere sit syn på børn og sang siger hun:

”Børn skal helt sikkert synge. Helt grundlæggende skaber det glæde. Jeg tror aldrig der er nogle, der er blevet sure, mens de har sunget en sang. Så jeg tænker, at musik har virkelig en stor indflydelse på ens humør og trivsel. Desuden er der det sproglige, hvor sang for vores vedkommende har skabt noget i vores familie. Og så er jeg bare glad for at sang bliver taget op i daginstitutionen, fordi børnene er her i mange timer. Herudover er det rart at opleve, at vi som forældre også kan blive ’skubbet’ til at lave nogle ting hjemme, så der bliver sammenhæng mellem hjem og børnehaven”, siger hun.

Ikke en ’sangfamilie’

Liv er mor til et skolebarn, der gik i børnehaven før Sangglad og til to tvillingepiger på fem år, der går i børnehaven nu. Tvillingerne har dermed deltaget i Sangglad gennem halvandet år. Liv kan derfor berette om de forskelle hun har oplevet at projektet Sangglad har bidraget med. Hun synes sang og sangaktiviteter i børnehaven er rigtig fint og siger:

”Jeg har brug for, at det er her, for vi er ikke særlig musikalske derhjemme. Det sangen giver i børnehaven, det er det, vi ikke kan give derhjemme. Og jeg oplever, at børnene er glade for Sangglad, da de kommer hjem og fortæller lystigt om det”, siger hun. Hun ser dette som et kvalitetsstempel.

Impulsiv sang i børnehaven

Liv fortæller, at det primært er børnene, der synger og Bente Sangglad, som børnene kalder sangkonsulenten, der er tilknyttet børnehaven gennem projektet. ”Hun hedder ikke andet. Børnene elsker at synge med Bente Sangglad”, fortæller Liv, og fortsætter:

”Jeg tror, at det tit er impulsivt, men de synger både udenfor og indenfor. Jeg ved ikke om corona har påvirket dette, men jeg tror også, at børnene bare generelt er glade for at synge, og på den måde er det naturligt at tage sangen med”, siger hun.

Sangglads betydning

Liv fortæller om deres ældre datter, der gik i institutionen før Sangglad:

”Dengang havde børnehaven morgensamlinger, hvor der også var sang, men slet ikke i samme grad. Jeg synes helt sikkert, der er kommet meget mere fokus på sang. Også fordi børnene har fået en sanggladsangbog med hjem. Det giver fokus på, at børnene kan tage noget med hjem og vise, og så vælger de den sang, de gerne vil synge. Så på den måde synes jeg egentlig, at der er mere sang i børnehaven nu”, siger hun.

For Liv bliver sangbogen også et redskab til at tale med børnene om dagen i børnehaven eks. hvilken sang det var, de sang, og til at synge hjemme.

Jeg spørger Liv, hvad hun tænker om den forskel deres børn har oplevet før- og nu med Sangglad, og hun svarer:

”Jeg synes det er rigtig rart med Sangglad. Specielt fordi vores store pige og en af vores små har udtalevanskeligheder. Det har været særlig svært for dem, når de skal sige noget, og det er svært

at øve eks. 'Kan du sige saftevand?', men når man har sangen og tonerne og melodien, som hjælper en videre, så er det bare 'saftevand'. Så rent sprogligt kan vi mærke, at det giver noget. På den måde har sang lige pludselig været et nyt redskab for os til at træne sprog, og det har i hvert fald hjulpet vores piger. Og så er man selvfølgelig næsten aldrig sur, når man synger", siger hun.

Sang styrker børnenes fællesskab i leg

Jeg spørger Liv, hvad hun tror, sangen betyder for børnene, og hun svarer:

"Jeg tror børnene igennem sangen får en fornemmelse af fællesskabet, af at man hører sammen. Så kan det godt ske, at man ikke leger så meget med det ene barn, men man kan godt synge sammen. Jeg tror det giver en helt anden fællesskabsfølelse og sammenhæng, og det tror jeg er enormt vigtigt", siger hun.

Hun fortæller, at de som forældre oplever, at deres piger har en tendens til at ville lege med de samme. Som voksne synes de, det er svært at bryde det op, og her finder de, at man gennem sang nemmere kan skabe nye relationer.

"Det har vi i hvert fald talt om hjemme, at vi synes at sang skaber en samhørighedsfølelse, for det er de færreste, der ikke vil være med i en sang. Det bliver et bindeled på den måde", siger hun.

Taletid og rum til alle

Af andre ting der betyder noget for Liv nævner hun, at den mest tilbageholdende af de to femårige kan træde mere frem gennem sang. Det giver hende selvsikkerhed, og hun kommer mere med. Det var ikke sket ellers hvor den anden tvilling er mere sproglig og oftest kommer først, fordi hun, som Liv siger, er sprogligt hurtigere.

"Men i sangen skabes der rum, så alle kan være med på samme tid. Når man har to børn på fem år, er der fokus på at komme først, og det kan være svært for den ene at give den anden taletid, men i sangen er man 'på' sammen, og det mindsker konflikter", siger hun.

Sang skaber dialog i familien

En anden ting der har betydning for Liv og hendes mand ved Sangglad er, at de oplever, at de har noget at snakke om, når familien er kommet hjem, og at samtalen om sangen gør hverdagsdialogen i familien nemmere.

"Det er nemmere som forældre at spørge ind til, hvordan har din dag været? Har I sunget i dag? Og så er det nemmere at komme ind på, hvad de har sunget og oplevet, og de har altid haft glimt i øjet, når de fortæller om sang. Vi er i hvert fald blevet opmærksomme på, at vi skal synge mere derhjemme. Vi er ikke musikalske, så det er fint nok at blive rystet ud af komfortzonen. Vi har ikke de skønneste stemmer, men børnene er heldigvis ligeglade med det", siger hun.

Jeg spørger Liv, hvad hun tror, sangen betyder for de andre forældre, og hun svarer:

"Vi har oplevet det som en kæmpe styrke sprogligt. Men jeg tænker, at sang skaber en kæmpe glæde og jeg tror, forældrene generelt oplever, at børnene er mere kreative, når man synger. Jeg tror kun det kan skabe glæde og bedre trivsel, og det tror jeg er i alle forældres interesse. Men jeg tænker nogle gange som forælder, at det var rart, om man kunne få lov en dag at synge med, så vi, der ikke er de bedste til at synge, havde en chance for at synge med. Særligt når vi nu har fået den flotte sangbog. Det kan også støtte de forældre, som ikke bruger sangen og skubbe lidt til det", siger hun.

Ny sangkultur i familien

Jeg spørger, om børnehavens sangkultur har påvirket sangkulturen i familien, og Liv fortæller:

"Vi er blevet skubbet i den rigtige retning. Vi havde ikke haft øje for sang på samme måde. Vi har nynnet og småsunget, da børnene var små, men nu hvor de er ældre, vil de ikke have godnatsang, men hellere højtlesning. Så er det fint at få sang ind på en anden måde, så sang ikke går i

glemmebogen. Desuden har det været en øjenåbner i forhold til sprog, og her skaber sangen derhjemme også noget for vores store datter på otte år. Så på den måde er det vigtigt for os, at det ikke kun er når børnene er små, at sang er vigtigt. Sang er også vigtigt, når de bliver større som et redskab, og så er det bare hyggeligt at synge som familie. Fællesskabsfølelsen, som sang giver i børnehaven, giver det også derhjemme”, siger hun.

Jeg spørger, om de som familie har skubbet til andres sangkultur, og Liv fortæller, at hun faktisk har talt med sin søster om, at sang skaber muligheder for at snakke og turde udtale ord, fordi det bliver mere en remse end en sætning, og at det så ikke behøver være så kompliceret, når man synger noget, man kan huske.

”Det har min søster valgt at bruge der hjemme med deres dreng. Så på den måde har vi måske skubbet inspirationen videre ved at tale om det. Jeg ved i hvert fald, at hun har været mere opmærksom på sang”, siger hun.

Jeg spørger hende til slut lidt polemisk, om ikke bare børnene kan synge selv, og hun svarer:

”Så tror jeg ikke, vi ville snakke om sang på den måde, eller at det ville sætte rammerne for, at vi faktisk også sang hjemme, for vi er ikke en sangfamilie. Er man musikalsk anlagt, så ligger det måske mere ligefor. Men i vores familie, er det ikke noget, vi ville vælge. Vi er kreative på andre områder. Så det er rart at blive skubbet lidt til. Vi er som forældre blevet skubbet ud af vores komfortzone i forhold til sang, og det er rart. For vi kan mærke, at det også skaber noget for børnene. Og det var ikke sket uden sangglad”, siger hun.

Baggrund for interviewet

Videncenter for sang har interviewet tre børn og tre forældre i foråret 2022 fra tre forskellige midtjyske børnehaver. Børnehaverne har alle deltaget i Sangglad siden september 2019, og børnehaverne har siden da haft hver sin sangkonsulent tilknyttet. Interviewene er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad, som supplerer den omfattende midtvejsevalueringen fra 2018. Sangglad.dk er udviklet af Sangens Hus med støtte fra Nordea-fonden.

Læs hele evalueringen <https://videncenterforsang.dk/evaluering-af-sangglad>

Gigantisk potentiale i sang som rød tråd

Mette Thue, Videncenter for sang

”Børn skal bare synge løs, og de voksne skal hjælpe dem, så sangen får lov at være en fællesskabsdanner, som jeg virkelig synes, at den har potentiale til at være”, siger Lærke i et interview ved slutevaluering af projektet Sangglad. Hun er forælder i en Sanggladbørnehave i Midtjylland.

Lærke tilføjer:

”Sangens potentiale som rød tråd og som traditionsbærer er næsten for god til ikke at blive brugt. På en eller anden måde er det meget nemt, hvis man får øjnene op for at bruge det. Det bedste ved Sangglad er at give børnene sangen som en naturlig udtryksmulighed, det er det allervigtigste. Desuden er arbejdet videre op i skolen megavigtigt. Det er næsten også skørt ikke at bruge det sådan et sted som her, hvor der kun er én børnehave og én skole, der hænger helt sammen. Så der er bare et gigantisk potentiale til at skabe et repertoire helt fra børnene starter i vuggestue. Så skal det bare føres videre, og det bliver det også her, men jeg tænker, at man godt kunne gøre det i endnu højere grad. Både med repertoire og metoderne, og selvfølgelig skal man ikke bruge helt de samme metoder i skolen, men tilgangen til hvordan man kan lære en sang, og hvordan man kan arbejde med den og lege med en sang, kan bruges. Det vil være genialt at bruge mere tid på at lege med sang op igennem hele skolen - og hele livet”, siger Lærke.

Lærke er mor til en dreng på fem år, som har deltaget i Sangglad gennem to et halvt år i børnehaven. Hun har også en datter, men da datteren gik i børnehaven, var der ikke Sangglad. Datteren har til gengæld mødt Sangglad i børnehaveklassen og i 1. klasse i et projektforsøg, om hvad Sangglad kan i indskolingen.

”Jeg tror og håber, at det stadig er en stor del af indskolingen her, så det fungerer som en rød tråd, der kan lette overgangen fra børnehaven og til skolen”, siger hun.

Hun oplever, at Sangglad har været lukket meget ned i børnehaven pga. corona. ”Der hvor jeg har hørt mest om det er fra min datter og projektet i børnehaveklassen. Desuden fik jeg lov at være med til børnehavens kickoff-møde med sangkonsulenten Stine og pædagogerne, for jeg sidder i børnehavens bestyrelse, og så er jeg personligt interesseret”, siger hun.

Sang i børnehaven

Det er Lærkes fornemmelse, at det lige nu er de små børn i vuggestuen og de mindste i børnehaven, der er mest involveret i sang og sangaktiviteter.

”Jeg ved ikke, om min fornemmelse er rigtigt. Men der var i hvert fald en periode, hvor de havde faste sangsamlinger en gang om ugen, og da hørte jeg utrolig meget om det, og min søn kom hjem og lærte mig fagterne til Jeg ved en lærkerede. Nu synes jeg det fylder mindre, og jeg ved ikke, om det er sådan, eller det er fordi hans fokus er et andet sted, så han ikke fortæller så meget om det”, siger hun.

Lærke fortæller, at det både er børnene, de voksne og forældrene, der synger:

”Vi har i hvert fald sunget hjemme, fordi min søn er kommet hjem og har villet lære videre. Det synes jeg er megafedt”, siger hun.

I institutionen har de månedens sang. Sangen hænger på opslagstavlen og synges både i børnehaven og i skolen. Skolen har morgensang hver morgen og har fulgt børnehavens sang. Nogle gange har børnehaven været inviteret med over på skolen, så de kunne synge sammen.

”Det kan noget helt særligt, når børnehavebørnene har brugt krudt på det og har lært en sang, og de kommer over til de store skolebørn, der også har brugt tid på at lære sangen og også kan synge den, og de så smelter klangligt sammen. Så er det rimelig magisk - i særdeleshed for de små. Så vokser de, det kan man se”, fortæller hun.

Det er Lærkes opfattelse, at det er forskelligt, hvornår de synger i børnehaven. Hun mener det varierer fra pædagog til pædagog, da nogle er meget musikalske og også bruger tid på musik i fritiden. Hendes fornemmelse er, at enkelte pædagoger griber en guitar på legepladsen og sætter sig ned spontant og lader sig rive med af øjeblikket.

”Jeg tror, nogle af de pædagoger, der er mindre fortrolige med at bruge musikken som et redskab, gør det mere i nogle samlinger. Det er fedt, at børnehaven har fået en form på det, som pædagogerne er trygge ved at bruge musikken i, og det synes jeg, det virker til”, siger hun.

Hun fortæller, at pædagogerne nogle gange har haft en sang med til forældremøder. Her har de brugt nogle af metoderne fra Sangglad, så forældrene skulle lære en sang med fagter og kort, der eksempelvis angiver dynamik. På den måde har forældrene mærket Sangglad på egen krop.

”Så ved man bedre, hvad det er ens barn er kommet hjem og har fortalt om. Jeg synes det er modigt, for jeg har godt kunnet se, at det har været en kende grænseoverskridende for pædagogerne med sådan en flok forældre sidst på dagen. Og det tænker jeg, at det er Sangglad, der har givet dem modet til det. At det er noget, og det kan noget, og de kan læne sig op ad Sangglad. Jeg synes ikke, der kan komme nok sang og musik, så hvis Sangglad er det, der gør, at pædagogerne tør synge mere, så synes jeg bare, det er helt genialt”, siger hun.

Mens Sanggladforløbet var intensivt med besøg ved sangkonsulenten, mener Lærke, at institutionen havde sangesamlinger. Nu er det mere en anden slags samlinger, som nogle gange starter og slutter med en sang. På den måde bliver det ikke så meget en fast form med sang, som det har været under projektperioden med Sangglad. Lærke mener, at de er ved at finde deres egen form og uddyber:

”Sangesamlingerne var noget, der blev indført med Sangglad. De har altid sunget en del, og der har været flere traditioner, der har været bygget op omkring sang. Men jeg tænker, at de har fået større handlemuligheder og flere redskaber til, hvordan man kan arbejde med en sang i længere tid og komme omkring sangene, så ’den sidder der’. Så bliver børnene mere trykke i det og får ejerskab og føler, at det er deres. Jeg tror, de synger sangene på forskellige måder og leger det ind med rytmelege. Jeg tror, de leger noget mere i stedet for bare at synge”, siger hun.

Sangens betydning for børnene

I institutionen er der tre afdelinger. En vuggestue, en almindelig børnehave og en naturbørnehave, som i hverdagen fungerer individuelt. Men da de i alle afdelinger arbejder med sang med de samme metoder, kan de ifølge Lærke skabe musik sammen, når de mødes. Selv om børnene ikke vidste, at de havde sangene til fælles, fordi de har befundet sig i hver deres afdeling. På den måde får sangen i børnehaven, ifølge Lærke, betydning for børnenes fællesskab på tværs af institutionen ligesom med fællesskabet mellem institution og skole.

”Når man kan mødes og skabe musik sammen, giver det bare et fedt fællesskab, som på en måde er meget nemt, for ellers kan det godt være svært at få skabt det fællesskab. Fællesskab er bare altid godt, og jo flere man føler fællesskab med, desto stærkere er institutionen. Sådan er det også for det enkelte barn. Jo flere relationer man føler er vigtige, desto stærkere tror jeg, man føler, at man står”, siger hun og uddyber:

”F.eks. når man går i vuggestuen og siden rykker op i børnehaven og opdager, at det er det samme man laver her. Det, at man er bekendt med sangene i forvejen og mestrer dem, det skaber tryghed,

fordi man kommer med noget, de andre også mestrer, der er sjovt og fedt, og som man kan være med i. Det letter på en måde overgangen her på matriklen og også til skolen, så sangen bliver en rød tråd igennem det enkelte barns vej fra vuggestue til skole”, siger hun.

Sangens betydning for forældrene

Samtalen drejer hen mod, hvad det betyder for hende som forælder, at børnene synger i børnehaven, og Lærke fortæller, at sang og musik betyder meget for hende. Derfor vil hun også gerne have, at det har betydning for hendes børn. Hun arbejder selv delvist som udøvende sanger og desuden i en kirke med musikarrangementer.

”Vi spiller og synger meget derhjemme, og det er fedt, at det ikke er afkoblet fra børnenes hverdag”, siger hun.

Hun mener ikke, at hun blot kan give dem sang og musik derhjemme.

”Alt den musik, der bliver givet til dem, er bare skønt, men der er mange timer om dagen, hvor man ikke er sammen med sine børn, så jeg synes det er fedt. Det er også en kæmpe styrke, at de kan komme hjem og lære mig noget. Så sidder vi og spiller det der hjemme og leger med fagterne. Jeg synes det er fedt, at de lærer en hel masse ting, som ikke kommer fra mig, så man kan udveksle med sådan nogle små unger. Jeg tror, at det får dem til at vokse rigtig meget, for når man kan lære noget videre til andre, så føler man virkelig, at man mestrer noget. Og jeg kan godt lide, at det er naturligt for dem, at de kan lære det videre”, siger hun og tilføjer:

”Jeg tænker også, at det kan rigtig meget i forhold til fællesskabet. Her kan alle være med lige meget om de råber højt eller er stille. Alle kan finde deres egen stemme i det. Der er ikke nogen, der behøver at ’være den’. Alle kan være aktive uden ligesom at være i fokus. Ellers er der ofte en, der skal ’være den’, og det kan være en overvindelse for sådan nogle små nogle. Så man får lov lige at fylde det man vil og være aktiv, og når selvtilliden vokser, så kan man skrue op. Jeg har ikke selv set det, men jeg kunne forestille mig, at der er nogle, der virkelig kan vokse i det”, siger hun.

Sangens betydning for andre forældre

Da samtalen falder på, hvad sangen i børnehaven betyder for de andre forældre, fortæller Lærke om certificeringsfesten, hvor hun oplevede, at der var mange forældre, der blev rørte.

”Det var virkelig fint. Alle børnene fra hele børnehaven stod og lavede fagter for os. Jeg tror, det var første gang for alle, at de så deres børn optræde med noget, og jeg tror, det en stor oplevelse for alle forældre, for de var rørte. Børn der synger, det er bare vidunderligt”, siger hun og fortæller, hvordan mange forældre virkede overraskede ved certificeringen, hvordan drengene, der plejer at være meget fysiske ude på legepladsen, stod helt stille og sang med de fineste små stemmer og lavede fuglefagter:

”Man kunne i hvert fald se til certificeringen, at mange forældre var overraskede: Hvordan kan de det? Hvordan har de fået dem til at stå der og kunne teksterne til Jeg ved en lærkerede?”, fortæller hun.

Selv mener hun, at hun har været mere interesseret i Sangglad end de fleste andre forældre.

Hun er ikke engang sikker på, at alle ved, at det er der. Det forbinder hun med, at børnehaven ligger ude på landet, og hun tror, at det ville være anderledes, hvis børnehaven lå i en større by, hvor forældre aktivt ville kunne vælge en Sanggladinstitution til, hvis det var sang, man ønskede at præge sine børn med.

”På den måde betyder profileringen nok mindre her i landsbyen”, siger hun.

Leger med sang i familien

Vi taler om, hvordan Sangglad og sangkulturen i børnehaven påvirker familie. Lærke er ikke sikker på, at de som familie er repræsentative, fordi de har en meget udviklet sangkultur i familien i forvejen med input mange steder fra.

”Men der har i hvert fald været perioder, hvor de sange, som de har haft gang i i børnehaven og skolen, har fyldt meget i børnenes univers. I de perioder er de kommet hjem og har inddraget resten af familien i det. Musiksamvær kan man aldrig få for meget af”, siger hun og fortsætter:

”Så er der Sangglad-app'en, den sidder vi nogle gange og leger med. Jeg kunne godt tænke mig, at den blev endnu mere udbygget, så man kan lave mere og i højere grad tage lag af og på. En dag fik min søn bare megameget lyst til at lave en sang, men GarageBand-app'en var for svært for ham. Sådan en mini-GarageBand-app i sanggladregi kunne jeg godt tænke mig. Jeg tror også, det ville være godt at have noget til de små i de mindste klasser, så de kan komponere”, siger hun.

Jeg spørger, om deres families sangkultur, inkl. det børnene er kommet med, har påvirket andre familier, og Lærke fortæller:

”Vi bor i et bofællesskab, og der går man bare ind ad hinandens døre. Andre udtrykker at 'Aj, hvor er det bare snyd, at jeres børn gider sidde og jamme, hvor er det fedt for jer'. Der er flere andre, der er musikere, og deres børn kan slet ikke holde lyd ud. Nogle af dem har spurgt, om ikke vi kan skrive ud, når vi sidder og jammer, men det er ikke sket endnu, for det er ikke noget vi planlægger. Det er måske bare under morgenmaden, at vi sidder og trommer lidt i bordet, og vores søn får lyst til at spille trommer og siger, 'Far kan du ikke lige spille guitar til den her'. Det er bare noget, der sker, det er bare leg. Det er jo ikke sammenspil”, siger hun og tilføjer:

”Men jo mere sang og musik er present alle steder, jo mere bliver det også en naturlig udtryksform, og det er jo en giga gave, at man kan give det til alle mennesker. Hvis sang bliver en naturlig udtryksform for alle mennesker, det ville være sindssygt fedt. Det kunne det jo godt være. Jeg har rejst rundt på Cuba, hvor folk bare begynder at danse, og det er helt naturligt der. Så jo mere frit og legende og fri for præstation man kan synge og spille, desto bedre. Så synes jeg man er kommet langt”, siger hun.

De voksne er vigtige

Jeg er spændt på at høre Lærkes holdning til, om det nødvendigt, at pædagogerne laver aktiviteter som Sangglad. For kan børnene ikke bare synge og lege selv, og ville det ikke netop opstå af sig selv? Det mener Lærke ikke, og hun siger:

”Nej, for der er ikke nogen børn, der går rundt i et isoleret børneunivers. Der er altid en masse voksne omkring dem fulde af hæmninger, der bliver dem påduttede. Børnene bliver hele tiden regulerede på, for der er alt muligt, de hele tiden skal passe ind i”, siger hun og fortsætter:

”Nu f.eks. min søn han laver nærmest ikke andet end at spille musik. Selv når jeg henter ham til fodbold, så står han med en hockeystav og spiller på den. Men hans musikudøvelse her i børnehaven kan eksempelvis godt blive ekskluderende, hvis det er fri leg, for så er det ham og hans ven Freddi, der står og har gang i et eller andet Queen, og de står og hopper og klapper og synger på sådan et sludder-engelsk. Så kommer der f.eks. en af deres andre venner, men de siger 'Aj, sådan er den ikke', og så må vennen vente, til de er færdige med deres koncert. På den måde bliver det ikke en inkluderende leg, kun for de to, der begge er besatte af det samme univers. Som er fedt for dem og udvikler dem, men for det store fællesskab er det ikke fedt på nogen måde. Det er der, de voksne er dødvigtige, for at sangen får en fællesskabsopbyggende karakter, som det har potentiale til at have. Jeg synes bare gerne de må gøre det endnu mere”, siger hun.

Baggrund for interviewet

Videncenter for sang har interviewet tre børn og tre forældre i foråret 2022 fra tre forskellige midtjyske børnehaver. Børnehaverne har alle deltaget i Sangglad siden september 2019, og børnehaverne har siden da haft hver sin sangkonsulent tilknyttet. Interviewene er en del af slutevalueringen af projektet Sangglad, som supplerer den omfattende midtvejsevalueringen fra 2018. Sangglad.dk er udviklet af Sangens Hus med støtte fra Nordea-fonden.

Læs hele evalueringen <https://videncenterforsang.dk/evaluering-af-sangglad>